

mgr Ryszard Trzybalski
Os. Włocławek 9
60-635 Poznań
tel. 0 603 630 286

PROGNOZA SKUTKÓW WPŁYWU USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

**Tereny aktywizacji gospodarczej
w Janikowie w rejonie ul. Swarzędzkiej
gm. Swarzędz**

Poznań, marzec 2001 r.

Opracowanie zespołowe – kierownik zespołu:

St. Koczorowska

mgr Stanisława Koczorowska
Biegły z listy Ministra OŚNiL w zakresie
prognoz skutków wpływu ustaleń miejscowych
planów zagospodarowania przestrzennego
na środowisko nr 820

Biegły z listy Wojewody Wielkopolskiego w zakresie
ocen oddziaływania na środowisko nr 0036

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. PODSTAWY OPRACOWANIA	3
1. Materiały wyjściowe	3
III. METODYKA OPRACOWANIA	4
IV. STAN ŚRODOWISKA I UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	6
V. ZAPOTRZEBOWANIE NA WODĘ	6
VI. GOSPODARKA ŚCIEKOWA	6
VII. OCHRONA PRZED HAŁASEM	7
VIII. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	8
IX. GOSPODARKA ODPADAMI	9
X. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	10
XI. PROGNOZA SKUTKÓW WPLYWU USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	10
XII. WNIOSKI	10

I. WSTĘP

Niniejsze opracowanie sporządzono zgodnie z wymogami ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. Nr 15 z 1999r., poz. 139 z późniejszymi zmianami). Wymogi wraz z zakresem problematyki opracowania prognozy określone zostały w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 marca 1995r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinna odpowiadać prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze (Dz. U. Nr 29, poz. 150).

II. PODSTAWY OPRACOWANIA

1. Materiały wyjściowe

1.1. Materiały merytoryczne

- mapa sytuacyjna terenu 1 : 2 000;
- mapa topograficzna 1:100 000;
- mapa hydrograficzna 1:100 000;

1.2. Podstawy prawne

- ustawa z dnia 31.01.1980r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz. U. Nr 49 z 1994r., poz. 196 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 07.07.1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. Nr 15 z 1999r., poz. 139 z późniejszymi zmianami);
- rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14.07.1998 r. w sprawie określenia inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi albo mogących pogorszyć stan środowiska oraz wymagań, jakim powinny odpowiadać oceny oddziaływania na środowisko tych inwestycji (Dz. U. Nr 93, poz. 589);
- rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 marca 1995r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinna odpowiadać prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze (Dz. U. Nr 29, poz. 150);

- ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późniejszymi zmianami).

III. METODYKA OPRACOWANIA

Prognozę skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze opracowano w oparciu o analizę wyżej wymienionych materiałów merytorycznych oraz obowiązujących przepisów prawnych.

Uzyskane w trakcie analizy wyniki porównano z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej w rejonie ul. Swarzędzkiej w Janikowie, gm. Swarzędz oraz wymogami określonymi w ustawie z dnia 31 stycznia 1980r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (t.j. Dz. U. Nr 49 z 1994r., poz. 196 z późniejszymi zmianami) oraz przepisach wykonawczych do tej ustawy.

W niniejszej prognozie skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze terenów aktywizacji gospodarczej w Janikowie w rejonie ul. Swarzędzkiej uwzględniono obecny stan środowiska, jego podatność oraz odporność na degradację wskutek antropopresji. W szczególności w opracowaniu zwrócono uwagę na zdolność środowiska do samoregeneracji.

Krażenie materii i energii decyduje o funkcjonowaniu epigoesfery. Poprzez obiegi materiałno-energetyczne realizują się związki w przyrodzie. Istnienie obiegów przesądza o powtarzalności zjawisk przyrodniczych i ich rytmice. Od powtarzalności zależy w dużej mierze efektywność procesów zachodzących w przyrodzie, gdyż zwykle objętość materiału biorącego udział w krążeniu jest niewielka. W warunkach naturalnych wszystkie składowe środowiska przyrodniczego są ze sobą powiązane w sposób prawidłowy, a środowisko jako całość znajduje się w stanie równowagi. Naturalna lub wywołana przez człowieka zmiana jednego z elementów środowiska powoduje zaburzenie tej równowagi. Z czasem wszystkie składowe powinny przystosować się do zmienionego elementu i ponownie środowisko osiągnie równowagę. Będzie ona jednak innego rodzaju niż poprzednio. Należy podkreślić, że nawet gdy do ustalonego układu elementów przyrody wprowadzony zostanie element obcy lub dokonana zostanie daleko idąca zmiana i następnie sztucznie utrzymywana, to po pewnym czasie wytworzy się w środowisku nowy układ, tzn. nowy względnie ustabilizowany typ równowagi. Każda następna ingerencja w ten układ, w tym również usunięcie uprzednio wprowadzonej zmiany, pociąga za sobą uruchomienie mechanizmów samoregulacji.

W przypadku ingerencji człowieka w środowisko poprzez zamiar stworzenia terenów aktywizacji gospodarczej nastąpi zachwianie istniejącej w chwili obecnej równowagi

w środowisku. Po zakończeniu fazy bezpośredniej ingerencji w środowisko, tj. po zakończeniu fazy budowy będzie można powiedzieć, że zaburzony działalnością człowieka układ znajdzie się w okresie relaksacji. Na zaburzenia w układzie najszybciej reaguje roślinność, względnie szybko zmieniają się właściwości profilu glebowego, a także pewne elementy hydrologiczne. Inne składowe są bardziej stabilne. Okres relaksacji w skrajnych przypadkach trwa bardzo długo, najczęściej jednak zaburzenia równowagi środowiska przyrodniczego dotyczą komponentów labilnych. Pociągają one za sobą przekształcenia innych komponentów bardziej podatnych na zmiany, a nie dotyczą lub tylko w małym stopniu komponentów stabilnych. Wszędzie tam, gdzie środowisko przyrodnicze było wielokrotnie zmieniane jego naturalna odporność maleje przy następnych ingerencjach człowieka. Środowisko jest zatem coraz bardziej podatne na zmiany, a określenie ich przebiegu staje się mniej pewne szczególnie na terenach przekształcanych antropogenicznie. Obok praw przyrody wręcz dominującą rolę na tych terenach ogrywają uwarunkowania techniczne modyfikujące, niejednokrotnie w sposób niezany działanie praw naturalnych. Im bardziej zatem układ warunków przyrodniczych odbiega od naturalnego, tym trudniej przewidzieć reakcję środowiska na określone oddziaływanie. Charakter równowagi środowiska przyrodniczego ulega zmianom w czasie. Wynika to z różnej podatności poszczególnych geokomponentów na zmiany związane z krążeniem materii i energii.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Swarzędzkiej w Janikowie, gm. Swarzędz obejmuje obszar o powierzchni 24,7 ha. Przedmiotem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego są tereny:

- parku przemysłowego, oznaczone na rysunku planu symbolem P,
- działalności gospodarczo - usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolem DGU,
- zabudowy mieszkaniowo - usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolem MU,
- drogi gminnej lokalnej - KDG(L), drogi dojazdowe - KD, drogi pożarowe i ciągi piesze - Kp, Kx.

Każdy wydzielony teren pod działalność produkcyjną zostanie otoczony pasem zieleni izolacyjnej, która pełnić będzie funkcję podnoszącą walory krajobrazowe tego terenu, funkcję biofiltra ewentualnych zanieczyszczeń oraz funkcję psychoakustyczną dla terenów sąsiednich.

IV. STAN ŚRODOWISKA I UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

Geomorfologicznie teren objęty planem zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej jest terenem wysoczyzny morenowej-płaskiej, wyniesionej na 92,5-94,2 m n.p.m. Na podstawie analizy materiałów archiwalnych stwierdza się, że do głębokości 3,0 m rozpoznano utwory czwartorzędowe – plejstoceńskie reprezentowane przez piaski akumulacji wodnolodowcowej oraz gliny-bezpośredniej akumulacji lodowcowej. Od powierzchni zalega gleba.

Warstwę wodonośną stanowi seria podglinowych piasków wodnolodowcowych. Zwierciadło naporowe stabilizowało się na głębokości 1,35 – 1,85 m. Z uwagi na występowanie w podłożu trudnoprzepuszczalnych gruntów gliniastych istnieje możliwość okresowego zbierania się wód poopadowych na stropie tych gruntów.

Dla potrzeb prognozy zwraca się uwagę, że w przypadku lokalizowania na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obiektów, które mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego niezbędne jest szczegółowe rozpoznanie panujących lokalnych warunków hydrogeologicznych, co umożliwi opracowanie, zgodnie z przepisami ustawy – prawo geologiczne i górnicze - dokumentacji hydrogeologicznej.

V. ZAPOTRZEBOWANIE NA WODĘ

Teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej w rejonie ul. Swarzędzkiej w Janikowie zakłada zaopatrzenie odbiorców w wodę z istniejącej sieci wodociągowej. Rozwiązanie to nie stwarza zagrożenia dla środowiska pod warunkiem spełnienia przez każdego odbiorcę warunków poboru wody podanych przez właściciela sieci wodociągowej.

VI. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego zakłada się tymczasowe odprowadzanie ścieków bytowo - gospodarczych oraz technologicznych do zbiorników bezodpływowych. Wynika to z braku sieci kanalizacji sanitarnej w tym rejonie. Po skolektorowaniu obszaru należy podłączyć się do sieci kanalizacji sanitarnej i odprowadzać ścieki poprzez sieć kanalizacyjną do oczyszczalni ścieków.

Dla prognozy znaczenie ma właściwe wykonanie zbiorników bezodpływowych oraz instalacji doprowadzających do nich ścieki. Ważne jest również systematyczne opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez koncesjonowanych przewoźników i wywóz powstających ścieków do oczyszczalni ścieków.

W rejonie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego brak jest również sieci kanalizacji deszczowej. W związku z tym na etapie wydawania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla poszczególnych inwestycji, które mogą zostać zlokalizowane na tym terenie należy przyjąć indywidualny sposób podczyszczania i odprowadzania ścieków deszczowych z utwardzonych powierzchni w celu uniknięcia przenikania potencjalnych zanieczyszczeń do środowiska gruntu - wodnego. W przypadku odprowadzania oczyszczonych ścieków opadowych z utwardzonych powierzchni zakładów do ziemi lub wód powierzchniowych parametry ścieków deszczowych na odpływie muszą być zgodne z wymogami rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5 listopada 1991r. w sprawie klasyfikacji wód oraz warunków, jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi (Dz. U. Nr 116, poz. 503).

VII. OCHRONA PRZED HAŁASEM

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Swarzędzkiej w Janikowie zakłada właściwy pod względem ochrony środowiska przed hałasem układ poszczególnych jednostek urbanistycznych. W północnej części opracowania zakłada się przeznaczenie terenu pod lokalizację tzw. parku przemysłowego, dalej w kierunku południa rozciąga się „strefa buforowa” dla terenów mieszkaniowo-usługowych w postaci obszaru przeznaczonego pod działalność gospodarczo-usługową. Każda z poszczególnych jednostek urbanistycznych jest dodatkowo przedzielona pasem zieleni izolacyjnej, która oprócz pełnienia walorów krajobrazowych terenu, pełni funkcję psychoakustyczną.

Dopuszczalne wartości równoważnego poziomu dźwięku A w środowisku zostały określone w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

W tabeli 1 cytowanego rozporządzenia określono dopuszczalne wartości równoważnego poziomu dźwięku A dla poszczególnych klas terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje. Jednak szczegółowe parametry akustyczne terenu określa na podstawie cytowanego rozporządzenia oraz w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego organ samorządowy.

Reasumując rozdział dotyczący ochrony środowiska przed hałasem stwierdza się, że wszystkie inwestycje, które będą lokalizowane na tym obszarze winny charakteryzować się najnowszymi rozwiązaniami technicznymi i technologicznymi, które umożliwią ograniczenie potencjalnych uciążliwości do granic działki, do której jednostka posiada tytuł prawny. Jednocześnie zwraca się uwagę, że zabudowa

mieszkaniowa, która będzie lokalizowana na terenie objętym planem zagospodarowania przestrzennego będzie wymagała ochrony klimatu akustycznego w myśl obowiązujących przepisów.

VIII. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Na terenach parku przemysłowego /symbol P/ jako przeznaczenie podstawowe ustala się zakłady produkcyjne, rzemieślnicze, bazy, składy i magazyny.
Lokalizowane obiekty na ww. winny się charakteryzować:

- ☐ nowoczesnymi technologiami,
- ☐ hermetyzacją procesów technologicznych,
- ☐ odpowiednimi warunkami emisji zanieczyszczeń,
- ☐ wysokoskutecznymi oraz niezawodnymi urządzeniami do redukcji zanieczyszczeń i odorów,
- ☐ odpowiednią wentylacją pomieszczeń.

Ewentualna uciążliwość bądź szkodliwość dla środowiska wywołana przez ww. obiekty nie może wykraczać poza granice terenów. Właściciel działki winien zabezpieczyć teren pod parkingi dla samochodów należących do pracowników oraz klientów. Takie rozwiązania zagwarantują, że zakłady tam zlokalizowane będą spełniać warunki określone przepisami ochrony powietrza.

Jako przeznaczenie dopuszczalne na terenach parku przemysłowego ustala się lokalizowanie obiektów mieszkalnych związanych z obsługą technologii zakładu.

Na terenach działalności gospodarczej i usługowej /symbol DGU/ jako przeznaczenie podstawowe ustala się:

- ☐ hodowlę koni, jeździectwo, hipoterapię,
- ☐ szkółki roślin,
- ☐ place sportowe, rozrywkowo-zabawowe, lunaparki,
- ☐ obiekty usług komercyjnych,
- ☐ zakłady rzemieślnicze, bazy, składy i magazyny.

Lokalizowane obiekty sportowo-rekreacyjne nie wnoszą zanieczyszczeń do powietrza.

Na terenach DGU powinny być wydzielone powierzchnie pod parkingi dla samochodów należących do pracowników, klientów oraz osób korzystających z usług rekreacyjnych.

Jako przeznaczenie dopuszczalne na terenie działalności gospodarczej i usługowej /symbol DGU/ ustala się funkcję mieszkalną związaną z użytkowaniem ww. obiektów.

Na terenach o symbolu MU jako przeznaczenie podstawowe ustala się funkcję mieszkaniowo-usługową.

Na terenach o symbolu ZO ustala się ochronę terenów o większych spadkach. Dopuszcza się tu uprawy, dojazdy i przejścia piesze, urządzenia infrastruktury technicznej a obowiązuje zakaz zabudowy kubaturowej. Cały obszar objęty planem powinien być zaopatrywany w ciepło pochodzące z konwencjonalnych lub niekonwencjonalnych źródeł energetycznych. Lokalne źródła ciepła znajdujące się w budynkach mieszkalnych, usługowych, produkcyjnych garażach i budynkach gospodarczych winny być opalane paliwami ekologicznymi. Omawiany teren jest zróżnicowany wysokościowo /deniwelacja terenu rzędu 15 m./ Przy wiatrach z sektora SW-S-SE /około 30% dni w roku/ oraz istniejącym spadku terenu w kierunku N istnieje dodatkowa możliwość migracji zanieczyszczeń w kierunku obszaru P co stwarza potencjalne warunki ich kumulacji. Należy jednak oczekiwać, że źródła ciepła jakimi są zakłady przemysłowe zwiększą konwekcję na ww. terenie a więc ograniczą liczbę inwersji. Planowane pasy zieleni ochronnej winny ułatwiać przewietrzanie terenu a nie stwarzać zamkniętych obszarów, w których mogłyby powstawać zastoiska chłodu a tym samym koncentracja zanieczyszczeń pochodzących z istniejących w nich źródeł emisji. Usytuowanie terenu P oraz DGU na północ od terenów MU zwiększa komfort tych ostatnich /wiatry z sektora północnego pojawiają się jedynie w około 20% dni w roku/.

IX. GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej w rejonie ul. Swarzędzkiej w Janikowie, gm. Swarzędz powstawać będą odpady komunalne charakterystyczne dla gospodarstw domowych. Odpady będą w systemie zorganizowanym wywożone na składowisko odpadów. Na obecnym etapie nie można również wykluczyć, że na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego będą powstawały odpady klasyfikowane na podstawie odrębnych przepisów jako odpady niebezpieczne oraz inne niż niebezpieczne, co związane jest z możliwością lokalizowania na tym terenie obiektów produkcyjno-usługowych. Wszystkie powstające na terenie objętym planem odpady zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ochrony środowiska, tak żeby nie powodować w nim szkód, tzn. zostaną wywiezione na składowisko odpadów, oddane do utylizacji lub będą ponownie wykorzystane. Przedstawiony sposób postępowania z powstającymi odpadami jest zgodny z przepisami ustawy o odpadach i nie będzie stanowić zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

X. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego jest zróżnicowany wysokościowo (deniwelacje około 15 m). Dla określenia uwarunkowań środowiska dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego potrzebne jest nie tylko rozpoznanie zasobów i walorów przyrodniczych, ale również stanu poszczególnych komponentów środowiska.

Przy projektowanej zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego szczególną uwagę należy zwrócić na ochronę środowiska gruntowo – wodnego, ochronę powietrza oraz ochronę środowiska przed hałasem. Nie bez znaczenia jest również właściwie rozwiązana kwestia dotycząca gospodarowania powstającymi na tym terenie odpadami.

Na ww. elementy należy zwrócić szczególną uwagę na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla poszczególnych obiektów.

XI. PROGNOZA SKUTKÓW WPŁYWU USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Proponowany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sposób użytkowania terenu uwzględnia potrzeby ochrony i kształtowania środowiska. W myśl założeń planu ewentualne uciążliwości będą zamykały się w granicach własnych działki.

W wyniku realizacji planu nastąpią procesy o charakterze antropogenicznym. Powstające na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego odpady winny być zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach w taki sposób, żeby nie powodować zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

XII. WNIOSKI

W świetle przedstawionej powyżej analizy i zawartych w niej uwag projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji

gospodarczej w rejonie ul. Swarzędzkiej w Janikowie, gm. Swarzędz należy uznać za poprawny.

Przy spełnieniu wymagań wynikających z przepisów szczególnych dotyczących ochrony środowiska, plan nie budzi obaw o spowodowanie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego.